

FYLKESTINGSSAK

Saksnummer	Utvalg/komite	Møtedato
	Fylkestinget	30.11.2009

Høring: Nye bestemmelser om torskeoppdrett

Sammendrag

Fiskeri- og kystdepartementet har sendt på høring forslag om nye bestemmelser som i all hovedsak berører torskeoppdrett. Høringsfristen er satt til 18. november 2009. Fiskeri- og kystdepartementet har en praksis som tilsier at det ikke gis utsettelse på satte høringsfrister. Derimot vil alle uttalelser bli tatt hensyn til så lenge saken er under behandling i departementet. Fylkesrådets innstilling sendes før høringsfristen er omme. Fylkestingets vedtak ettersendes.

I korte trekk omhandler forslagene:

- endring av tildelingsprosedyrene for tillatelse til oppdrett av marin fisk
- forskriftsfesting av gjeldende praksis om ikke å tillate torskeoppdrett i gyteområder for villtorsk
- krav om godkjente driftsplaner også for torskeoppdrettsanlegg
- krav til kontroll med nøter
- krav til overvåkingsfiske rundt torskeoppdrettsanlegg

Fylkesrådet er enig med departementet i at torskeoppdrett må reguleres strengere enn hva som er tilfelle i dag. Fylkesrådet kan derfor slutte seg til de fleste virkemidlene som foreslås i denne forbindelse. Imidlertid vil det være å gå for langt, slik det legges opp til, å forby oppdrett av torsk i alle gyteområder for vill torsk. Dette bl.a. fordi gyteområdene er svært tallrike og godt utbredt langs store deler av kysten. Fylkesrådet vil derfor anbefale Fylkestinget om å be departementet komme med en nærmere drøfting og konkretisering av hvordan en skal ivareta forholdet mellom torskeoppdrett og gyteområder til vill torsk.

Bakgrunn

Regjeringen la i februar 2009 frem brosjyren *Bærekraftig fremtidsrettet torskeoppdrett*. Her signaliserer regjeringen at den vil iverksette flere utredninger med formål å styrke kunnskapsgrunnlaget om mulige miljøutfordringer ved torskeoppdrett. Videre understrekes behovet for forskriftsendringer for å legge til rette for en sikrere drift og redusert rømming.

Regjeringens ambisjoner er å legge til rette for en kontrollert utvikling av torskeoppdrettsnæringen som sikrer miljømessig bærekraft. For at dette skal være mulig kan det være nødvendig å bremse eller stoppe tildelingen av nye tillatelser i torskeoppdrett i påvente av at det nødvendige kunnskapsgrunnlaget er på plass.

De foreliggende forslagene er således en oppfølging av de tiltakene som regjeringen presenterte i brosjyren ”Bærekraftig fremtidsrettet torskeoppdrett”

Problemstilling

Forslag om endring av prosedyrene for tildeling av akvakulturtillatelser til marin fisk

Tillatelser til annet oppdrett enn laks, ørret og regnbueørret skjer i dag uten at antallet tillatelser er avgrenset. Akvakulturloven la, inntil den ble endret 16.juni 2009, opp til at myndighetene har plikt til å behandle søknader fortløpende. Resultatet av en slik praksis kan være dårlig arealutnyttelse, og negative nærings- og miljøkonsekvenser. Dette var hovedbegrunnelsen for endringen i akvakulturloven i sommer. Endringen innebærer at slik tildeling kan stanses helt eller delvis i bestemte tidsperioder eller geografiske områder.

Konsekvensene av den løpende tildelingen av tillatelser er i særlig grad relatert til oppdrett av torsk. Det er i dag tildelt over 500 akvakulturtillatelser for torsk, med en samlet teoretisk produksjonskapasitet på over 300.000 tonn. Det er i dag betydelig usikkerhet knyttet til miljøutfordringer, kunnskapsbehov, veivalg, tempo m.v.

Departementet viser videre til at en løpende tildeling av tillatelser til oppdrett av andre arter enn torsk, kan være uheldig i forhold til dagens omfattende arbeid i akvakulturnæringen og hos myndighetene for å få på plass en god og robust lokalitetsstruktur. Derfor foreslår departementet at tildelingen av akvakulturtillatelser til marin fisk eller bestemte arter av marin fisk kan stanse helt eller delvis i bestemte tidsperioder eller geografiske områder.

I denne omgang foreslår departementet stans i tildeling av tillatelser til oppdrett av marin fisk i området som blir omfattet av forskrift om særskilte krav til akvakulturrelatert virksomhet i Hardangerfjorden. Eventuelt andre begrensninger vil forskriftsfestes løpende og slike endringsforslag vil bli sendt på alminnelig høring.

Forskriftsfesting av gjeldende praksis om ikke å tillate torskeoppdrett i gyteområder for villtorsk

Det fremgår av utkastet til endring av tildelingsforskriften § 7 første ledd bokstav a annet punktum at det ikke er tillatt å gi tillatelse til torskeoppdrett i gyteområder for villtorsk.

Søknader på lokaliteter som ligger utenfor gytefelt kan også avslås med henvisning til at det foreligger fare for genetisk påvirkning av ville bestander innenfor gytefelt. Videre kan også oppvekstområder for torsk være avslagsgrunn.

Godkjente driftsplaner

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår å endre akvakulturdriftsforskriften § 40 slik at kravet om godkjenning av driftsplaner også vil gjelde for oppdrett av torsk. Dette er et krav som i dag bare gjelder for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret. Hovedargumentet er at dette vil gi bedre kontroll med hvordan torskeanleggene planlegger sin drift, både med hensyn på rømmingsrisiko og andre forhold.

Krav til kontroll med nøter

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår derfor å innta en nytt § 37 tredje ledd siste punktum i akvakulturdriftsforskriften om kontroll av nøter. Kravet gjelder for oppdrett av alle arter hvor notkontroll er aktuelt.

Dette er egentlig ikke noe nytt krav da det i dag er dekket gjennom aktsomhetskravet i dagens akvakulturdriftsforskrift. Men med denne forskriftsendringen vil departementet synliggjøre viktigheten av notkontroller i forbindelse med oppdrett av torsk.

Krav til overvåkingsfiske

Fiskeri- og kystdepartementet foreslår derfor å forskriftfeste et obligatorisk overvåkingsfiske ved lokaliteter for torsk, jf. utkast til § 37 fjerde ledd i akvakulturdriftsforskriften

Vurderinger

Det er liten tvil om at den løpende tildelingen av tillatelser til oppdrett av andre arter enn laks, ørret og regnbuørret, kan være uheldig i forhold til det overordnede arbeidet med å få på plass en god og robust lokalitetsstruktur langs kysten. Fylkesrådet ser derfor behovet for forskriftsendringen som innebærer at myndighetene kan stoppe tildelingen av akvakulturtillatelser for marin fisk, eller bestemte marine arter helt eller delvis, i bestemte tidsperioder eller geografiske områder.

Fylkesrådet ser at et forskriftsfestet forbud mot torskeoppdrett i alle gyteområder for villtorsk, vil kunne få vidtrekkende konsekvenser for den videre utviklingen av torskeoppdrettsnæringen i Nordland. Det gjelder ikke bare i Vestfjorden – Lofoten – Vesterålen som er viktige gyteområder for den norsk-arktiske torsken, men faktisk for den videre utviklingen langs hele norskekysten. Dette fordi man langs hele kystlinjen finner gyte- og oppvekstområder til et stort antall ville bestander av kysttorsk.

Imidlertid er det allerede tildelt en rekke tillatelser for oppdrett av torsk hvorav mange ikke er - eller vil bli tatt i bruk. Nordland er for øvrig det fylket i landet med flest torsketillatelser. Fylkesrådet kan likevel ikke gå med på et generellt forbud for torskeoppdrett i alle gyteområder for vill torsk. Derimot vil en anmode Fiskeri- og kystdepartementet om å komme med en nærmere drøfting og konkretisering av hvordan en skal ivareta forholdet mellom oppdrett av torsk og gyteområder til torsk. Problemstillingen kan også være relavant for andre marine arter i oppdrett. I mellomtiden foreslås en midlertid stopp i all nytildelinger av oppdrettstillatelser for torsk.

Fylkesrådet er positive til departementets forslag til tiltak som er rettet mot å redusere rømmningsfaren i torskeoppdrett. Det gjelder både forslag om godkjente driftsplaner og krav til kontroll av nøter. Erfaringene så langt tyder at behovet for slike tiltak er større i torskeoppdrett, enn det som er tilfelle for oppdrett av laks og ørret. Det skyldes ikke minst fordi torsken har en annen adferd enn laks og ørret, og har lettere for å rømme når det først er hull på merden.

Fylkesrådet er i utgangspunktet positiv til kravet om overvåkingsfiske selv om en er usikker på hvor effektivt dette tiltaket er i forhold til å redusere rømmningsfaren. Rådet er derimot ikke usikker på at et overvåkingsfiske med garn vil generere en rekke negative effekter i form av økt beskatning av vill fisk, sjøfugl m.m. Rådet kan derfor bare akseptere at det tillates bruk av teiner eller ruser i overvåkingsfiske.

Konsekvenser

For Nordland fylkeskommune vil endrede prosedyrer for saksbehandlingen kunne bidra til å effektivisere tids- og ressursbruken i behandlingen av akvakultursøknader.

På den andre siden kan kravet om godkjent driftsplan også for akvakulturanlegg med torsk innebære kostnader for forvaltningen. For Nordland er dette anslått til i underkant av et halvt årsverk. I henhold til forvaltningsreformen er arbeidet med å godkjenne driftsplaner ikke en del av de oppgavene som skal overføres til fylkeskommunene.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

1. Fylkestinget i Nordland ser behovet for forskriftsendringen som innebærer at myndighetene kan stoppe tildelingen av akvakulturtillatelser for marin fisk, eller bestemte marine arter helt eller delvis i bestemte tidsperioder eller geografiske områder.
2. Fylkestinget er av den oppfatning at det må tas tilbørlig hensyn til gyteområder for vill torsk når nye tillatelser for torskeoppdrett skal gis. Fylkestinget kan likevel ikke støtte departementets forslag om å forby torskeoppdrett i alle slike områder. Derimot vil Fylkestinget be departementet komme med en nærmere drøfting og konkretisering av hvordan en skal ivareta forholdet mellom torskeoppdrett og gyteområder til vill torsk. I mellomtiden vil Fylkestinget foreslå en midlertidig stopp i all nytideling av tillatelser for torskeoppdrett.
3. Dersom det likevel skulle bli innført et forbud mot torskeoppdrett i alle gyteområder for vill torsk, vil Fylkestinget be om en nærmere avklaring i forhold til hvordan et forbud skal operasjonaliseres og praktiseres.
4. Fylkestinget støtter forslaget om godkjent driftsplan.
5. Fylkestinget støtter forslaget om krav til kontroll av nøter.
6. Fylkestinget er positiv til kravet om overvåkningsfiske. Fylkestinget kan imidlertid bare akseptere at det er teiner og ruser som blir tillatt brukt i et slikt overvåkningsfiske.

Bodø den 03.11.2009

Odd Eriksen
fylkesrådsleder
sign

Arve Knutsen
fylkesråd for næring
sign

Vedlegg
Høring - nye bestemmelser om torskeoppdrett

DokID
73755